

TOWARZYSTWO URBANISTÓW POLSKICH

ROK ZAŁOŻENIA 1923

SOCIETY OF POLISH TOWN PLANNERS – SOCIÉTÉ DES URBANISTES POLONAIS

ul. Lwowska 5/100, 00-660 Warszawa, tel./fax: (022) 8759756, tel: (022) 8758724, email: zg@tup.org.pl www.tup.org.pl

I.dz. 231/2011

Warszawa, 22 grudnia 2011

Pan Minister Michał Boni

OPINIA

TOWARZYSTWA URBANISTÓW POLSKICH

W SPRAWIE DOKUMENTU:

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Projekt. Warszawa 21 listopada 2011 r.

W nawiązaniu do projektu dokumentu „*Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności, Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju*”, z dnia 17 listopada 2011 r., TUP przedkłada wymienione niżej uwagi. Ze względu na stosunkowo krótki czas przeznaczony na zapoznanie się z przedmiotowym opracowaniem i nadsyłanie uwag, niniejsza opinia ma charakter ogólny – odnosi się przede wszystkim do podstawowych założeń dokumentu.

1. Środowisko osób zrzeszonych w TUP wyraża zadowolenie, iż dokument ten podkreśla znaczenie Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowanie Kraju 2030, jako dokumentu o randze strategicznej, kluczowego dla poprawy stanu zagospodarowania przestrzennego kraju. Po zatwierdzeniu KPZK 2030 przez Radę Ministrów zakładamy, iż dojdzie do uspoźnienia zapisów tego Projektu z przyjętą już Koncepcją.
2. Naszym zdaniem Projekt ten w części tzw. implementacyjnej jest dokumentem formalnie odpowiadającym działaniom krótkookresowym czyli usuwającym bariery prawne i instytucjonalne związane z naszym zapóźnieniem cywilizacyjnym, a nie dokumentem ramowym, strategicznym i koordynującym inne dokumenty o charakterze średniookresowym.
3. Treść i forma Projektu nie jest zgodna z przypisaną mu funkcją w systemie planowania strategicznego na rzecz rozwoju Polski, czyli z rolą i rangą przypisanymi mu ustawą o polityce rozwoju.
4. Autorzy Projektu pozostawili na uboczu jego aspekt metodologiczny i formalny, najwyraźniej nie biorąc pod uwagę jaką formą powinien charakteryzować się tego typu dokument prezentujący długofalową myśl strategiczną, dotyczącą przyszłego rozwoju i wielkich wyzwań z nim związanych. Dokument nie jest spójny tematycznie. Nie jest zrównoważony w opisie problemów i wyzwań, nie jest też oparty o rzetelne diagnozy, pomijający istotne strategiczne sprawy długofalowego rozwoju. Jest opracowany w dość swobodnej konwencji. Jest to eklektyczny zbiór różnych zapisów wyrażonych przez poszczególne resorty, napisany barokowym, niezrozumiałym dla przeciętnego obywatela językiem, z pozorami wielkiej naukowości. Wprowadza swoisty żargon z pogranicza nauki i języka masmediów. Jest przy tym, jednak mało czytelny w odbiorze społecznym. Posługuje się specyficznym i hermetycznym językiem mającymi czasem charakter specyficznych „zaklęć” i tzw. nowo-mowy. Z pewnością intelektualnie twórczy, ale mało użyteczny w procesie planowania strategicznego.

5. Projekt zawiera upublicznią inwentaryzację zadań dla Rządu i Sejmu, która - po przyjęciu tego dokumentu - stanie się zapewne podstawą do rozliczania Rządu i Sejmu przez media i wyborców. Wygląda to raczej na listę zaległych zadań (a stanowiących obecnie i w przyszłości prawne oraz instytucjonalne bariery), niż poszukiwanie rozwiązań strategicznych dotyczących wyzwań z przyszłości i drugiej „fali nowoczesności”.
6. Lista działań i 100 strategicznych, kluczowych projektów nie pokazuje, co się stanie jeśli któregoś z kluczowych projektów nie zrealizujemy. (Projekt generalnie lubuje się w magii liczb).
7. Pod względem merytorycznym uważamy, iż tej rangi dokument powinien jednak precyzyjnie określić miejsce i rolę polityki mieszkaniowej państwa. Tymczasem pomija on takie ważne sprawy jak skala i potrzeby budownictwa społecznego, socjalnego i budownictwa czynszowego. Rynek mieszkaniowy jest bowiem z natury ułomny. Pozostawiony żywiołom rynkowym lub wadliwej regulacji przyczynia się do narastania kryzysów gospodarczych. Jednocześnie bez interwencyjnej i czytelnej, regulacyjnej funkcji państwa potrzeby w zakresie mieszkań czynszowych oraz mieszkań socjalnych nie zostaną zaspokojone. Zwraca uwagę na ten fakt raport OECD Urban Policy Review - Poland 2011. Mieszkania czynszowe i inwestorzy tego segmentu rynku kierują się innym kryteriami niż deweloperzy zorientowani przede wszystkim na szybkie efekty ze sprzedaży mieszkań. Jednocześnie trzeba podkreślić, iż budownictwo czynszowe ma do spełnienia ważną rolę w poprawie mobilności rynków pracy. Zadaniem TUP ten istotny problem został w Projekcie zbagatelizowany.
8. Mimo powyższych krytycznych uwag pozytywnie oceniamy kierunek zmian w dziedzinie planowania strategicznego na poziomie centralnym, ale oczekujemy że tego typu dokumenty będą miały charakter modelowy. Błędy popełnione na tym etapie prac będą rzutowały na metodologię prac innych powstających strategii. Tak więc oczekujemy, iż finalny dokument Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju czytelnie rozdzieli stronę esejowo - dywagacyjną od strony stanowiącej oraz że zachowa większy stopień obiektywności i równowagi analitycznej w ocenie czynników rozwojowych w długiej perspektywie.

Towarzystwo Urbanistów Polskich

dr inż. arch. Tomasz Majda
Sekretarz Generalny TUP